

Hôm qua Chủ Nhật 19 tháng 6, người Hoa Kỳ đã mừng Ngày Lễ Cha (Father's Day) cũng như tháng trước, họ đã mừng ngày Lễ Mẹ (Mother's Day).

Đây là hai ngày lễ truyền thống hàng năm của người Hoa Kỳ để vinh danh và biểu lộ lòng biết ơn đối với Cha Mẹ, những người đã có công sinh thành dưỡng dục các con khôn lớn thành người.

Tên người Việt Nam có câu: “Nhập gia tùy tục”, người Việt nam sau 36 năm sống trên đất nước quê người, chúng ta đã học nhập và làm quen dần dần với hai ngày lễ Cha và Mẹ của người bản xứ. Đó là điều tự nhiên. Là vì dù khác biệt văn hoá và luân lý, song dân tộc Hoa Kỳ và dân tộc Việt Nam, cũng như mọi dân tộc khác trên hành tinh này, đều là con người và đều có tác động theo quy luật truyền sinh tự nhiên của Thiên đàng, từ Cha Mẹ sinh ra. Sự tác động này cho thấy mối liên hệ máu thịt giữa cha mẹ và con cái, dù đến một thời điểm thiêng liêng cao cả: Tình mẫu tử và phụng tử. Một tình cảm vô điều kiện và vô vị lợi, chỉ cho đi mà không cần đáp trả. Một tình cảm mà thời gian đã thấm hiên qua công lao dưỡng dục, tình yêu thương và sự hy sinh quên mình, đôi khi hy sinh cả mạng sống vì sự sống của con và cho hạnh phúc của con, nên các bậc cha mẹ chân chính.

Để đáp lại, dù không bằng công, những người con thương cảm gương thấy tình yêu thương, tôn kính và biết ơn cha mẹ bằng những việc làm cụ thể để làm vui lòng cha mẹ. Chẳng hạn trong ngày Lễ Mother's Day hay Mother's Day, người Hoa Kỳ có thói quen mua quà tặng hay mời cha mẹ đi ăn những bữa ngon với các nhà hàng hay ở nhà với những món ăn đặc biệt cha mẹ ưa thích. Còn người Việt nam nói riêng, người Á Đông nói chung thì dù có hiếu đối với cha mẹ nhưng thường không chờ một ngày mà kéo dài cả một đời, trong việc giúp đỡ, vâng lời cha mẹ lúc còn trẻ và phụng dưỡng cha mẹ lúc tuổi già sức yếu. Vì thế tên người Việt nam có câu “Trách y cha, già y con” để nói lên mối quan hệ hai chiều giữa cha mẹ và con cái.

Tuy nhiên, trong điều kiện sống nên đất khách quê người, sự báo hiếu thể hiện qua việc phụng dưỡng cha mẹ lúc tuổi già sức yếu, thực tế trong một số gia đình Việt Nam, đã đưa đến sự xung khắc, bất hoà giữa Cha Mẹ với con cái, và giữa các anh chị em trong gia đình có Cha Mẹ già yếu. Sự xung khắc bất hoà này xuất phát từ quan niệm khác biệt cách phụng dưỡng Cha Mẹ lúc tuổi già sức yếu theo truyền thống Việt Nam ở quê nhà hay theo hoàn cảnh, lối sống ở Hoa Kỳ.

Nghĩa là theo truyền thống Việt Nam Cha Mẹ đến khi về già thường được sống chung với

con cháu để tiện bề săn sóc và để cho Cha Mẹ có niềm vui, hạnh phúc vì được sống bên đoàn con cháu trong những ngày, tháng, năm cuối đời. Những vì hoàn cảnh sống và lối sống ở Hoa Kỳ, khi Cha Mẹ về hưu còn mạnh khỏe thì sống riêng một nhà, đến khi già yếu thì vào sống trong các nhà hưu dưỡng (NursingHomes) để được các nhân viên y tế và dinh dưỡng chăm sóc ngày đêm.

Đây là lối sống hình thành do điều kiện và hoàn cảnh sống của xã hội Hoa Kỳ, nên đã nhận một truyền thống thờ phụng các bậc Cha Mẹ già yếu chủ yếu dựa trên bình thường. Những đối với các bậc cha mẹ Việt Nam, hưu hưu để chủ yếu quen với lối sống này nên dễ sinh lòng bất mãn, buồn tủi khi phải vào sống trong các nhà hưu dưỡng. Với một cảm giác lãng quên, sống cô đơn như chết trong những ngày, tháng, năm cuối đời.

Họ quen là, trong một số gia đình Việt Nam có cha mẹ già yếu, con cái không giám đưa vào "Nursing Home", mà gửi Cha Mẹ phụng dưỡng tại nhà đã gặp nhiều khó khăn, bất tiện trong cuộc sống. Tình hình khó khăn bất tiện đã gây bất hoà xung đột giữa cha mẹ và con cái khi phải hy sinh vất vả phụng dưỡng cha mẹ già yếu, như hạnh phúc và chủ động, bất tiện trong cuộc sống vì sống chung với Cha Mẹ về hay Cha Mẹ chửi. Họ quen này đã khiến một số bậc Cha Mẹ không muốn vào NursingHome, đã phải sống bất tiện, lâu đời thì con trai này đến con gái khác, vài tháng hay một vài năm. Số thì này đã làm buồn lòng các bậc Sinh Thành không ít và giữa anh em cũng bất hoà vì số tính toán thiệt hơn trong việc góp phần phụng dưỡng Cha Mẹ lúc tuổi già. Thực tế này đã phản ánh đúng như ý nghĩa các câu tục ngữ Việt Nam mà các bậc Cha Mẹ thường nói ra khi gặp hoàn cảnh bế tắc con cái ra miền công, đày đọa nhau việc phụng dưỡng Cha Mẹ lúc tuổi già, rằng "Cha Mẹ nuôi được 10 con, nhưng 10 con không nuôi nên Cha Mẹ"; và rằng: "ông Cha Mẹ nuôi con như rặng như biển, con nuôi Cha Mẹ con khổ tận ngày".

Là người Việt Nam, dù là bậc Cha Mẹ hay con cái, khi nghe hai câu tục ngữ trên hẳn sẽ không khỏi chạnh lòng, băn khoăn và tự kiểm m về mối quan hệ giữa con cái và Cha Mẹ mình. Nhất là nhân dịp ngày Fathers' Day tháng 6 hay Mothers' Day vào Tháng 5 hàng năm của người Hoa Kỳ, người Việt tha hồ nói chúng ta cần suy tư và tự kiểm m để điều chỉnh mối quan hệ thiêng liêng giữa con cái và Cha Mẹ sao cho không chỉ nói lên được ý nghĩa vinh danh và biểu lộ lòng biết ơn đối với công lao sinh thành dưỡng dục của Cha Mẹ như người bố mẹ, mà còn thể hiện được lòng hiếu thảo theo truyền thống Việt Nam qua sự phụng dưỡng Cha Mẹ lúc tuổi già sống yên một cách hài hoà, để Cha Mẹ có được những ngày vui cuối đời hạnh phúc bên đoàn con cháu.

Tất nhiên, để thể hiện được sự báo hiếu tốt đẹp này không phải là dễ trong hoàn cảnh và điều kiện sống hiện nay tại Hoa Kỳ nói riêng và hội người nói chung, vì đòi hỏi sự chủ động và hy sinh một phần hạnh phúc cá nhân và gia đình của con cái. Tình hình thì thực tế là điều kiện con cái có thể vượt qua để làm được, khi hội người lối lối thực tế như người Cha Mẹ đã chủ động, hy sinh vô điều kiện cho mình thì khi vào đời, qua tuổi trẻ cho đến khi khôn lớn thành người, đôi khi còn phải chủ động, hy sinh sự tiện lợi cho con và vì con.

Houston, ngày 20 tháng 6 năm 2011.